

Του **Κωνσταντίνου Κατσιάβαλου**

Η 23η Φλεβάρη γιορτάζεται από τους προοδευτικούς ανθρώπους όλου του κόσμου ως ημέρα ίδρυσης του Εργάτο Αγροτικού Κόκκινου Στρατού - του πρώτου τακτικού στρατού των εργατών και αγροτών που δημιουργήθηκε στο έδαφος της νέας τότε Δημοκρατίας των Σοβιέτ, μετά τη Μεγάλη Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση του 1917.

Στις 23 Φλεβάρη του 1918 ο λαός και ο στρατός του νεοσύστατου τότε Σοβιετικού κράτους, ανταποκρινόμενος στην έκκληση της ηγεσίας του, με μια πρωτοφανή κινητοποίηση, αγωνιζόμενος μέχρι εσχάτων, ματαίωσε τα σχέδια του γερμανικού ιμπεριαλισμού για κατάληψη της Πετρούπολης, σώζοντας έτσι όχι μόνο την προτεύουσα της χώρας, αλλά και τη σοσιαλιστική του πατρίδα.

Αξίζει να επισημάνουμε το γεγονός, ότι τον βασικό πυρήνα του Εργάτο Αγροτικού Κόκκινου Στρατού (ΕΑΚΣ) τον αποτέλεσε η Κόκκινη Φρουρά που είχε γεννηθεί την περίοδο της επανάστασης του 1905 - 1907 και αποτελούνταν από οπλισμένα αποσπάσματα του προλεταριάτου.

Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του Φλεβάρη του 1917 η Κόκκινη Φρουρά μαζί με τους επαναστατημένους στρατιώτες έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο στην ανατροπή του τσαρισμού. Η Κόκκινη Φρουρά πήρε ενεργό μέρος στις διαδηλώσεις του Απριλίου, του Ιουνίου και του Ιουλίου του 1917 προστατεύοντας τους εργάτες από τις επιθέσεις των ευελπίδων.

Μεγάλη ήταν η συμβολή της Κόκκινης Φρουράς κατά των κορνηλοφικών στασιαστών, όταν οι μπολσεβίκοι κάλεσαν τους εργάτες σε καθολικό εξοπλισμό. Στα μέσα Σεπτεμβρίου του 1917 η δύναμη της Κόκκινης Φρουράς αριθμούσε γύρω στις 10 με 12 χιλιάδες μέλη οργανωμένα σε δεκάδες, διμοιρίες, λόχους και τάγματα. Στη διάρκεια της ένοπλης Οκτωβριανής Επανάστασης η Κόκκινη Φρουρά στην Πετρούπολη και σε άλλες πόλεις έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στην συντριβή των ένοπλων δυνάμεων της Προσωρινής κυβέρνησης. Η Κόκκινη Φρουρά ήταν η κύρια δύναμη απόκρουσης της πίεσης των εισβολέων και λευκοφρουρών που προσπαθούσαν να συντρίψουν τη Σοβιετική Εξουσία. Με την ίδρυση του τακτικού Κόκκινου Στρατού η Κόκκινη Φρουρά αποτέλεσε τον βασικό του πυρήνα. **[1]**

Ο ΕΑΚΣ ιδρύθηκε σύμφωνα με το διάταγμα που δημοσιεύτηκε στις 15 Ιανουαρίου (28), του 1918 και στο οποίο αναφερόταν :

“Ο Εργάτο Αγροτικός Κόκκινος Στρατός δημιουργείται από τα πιο συνειδητά και οργανωμένα στοιχεία των εργαζόμενων μαζών. Η πρόσβαση στις τάξεις του είναι ανοικτή σε όλους τους πολίτες της Ρωσικής Δημοκρατίας ηλικίας τουλάχιστον 18 ετών. Στις γραμμές του ΕΑΚΣ εντάσσεται ο καθένας που είναι έτοιμος να δώσει τις δυνάμεις του και τη ζωή του για να προστατεύσει τις κατακτήσεις της Οκτωβριανής Επανάστασης, της εξουσίας των Σοβιέτ και του σοσιαλισμού. Για την ένταξη στις γραμμές του ΕΑΚΣ απαιτούνται συστάσεις : των στρατιωτικών επιτροπών ή των κοινωνικών δημοκρατικών οργανώσεων που βρίσκονται στην πλατφόρμα της σοβιετικής εξουσίας, των κομματικών ή επαγγελματικών οργανώσεων ή τουλάχιστον δύο μελών αυτών των οργανώσεων.” **[2]**

Ο ΕΑΚΣ ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου ο οποίος, κατά μερικούς ερευνητές, είχε αρχίσει με την Μεγάλη Οκτωβριανή Σοσιαλιστική Επανάσταση του 1917, ενώ κατά την άποψη άλλων ερευνητών με την αστική Επανάσταση του Φλεβάρη του 1917 αποτέλεσμα της οποίας ήταν η πτώση της μοναρχίας, ο σχηματισμός μιας νέας κυβέρνησης στο πρόσωπο της Προσωρινής Κυβέρνησης και του Συμβουλίου των Αντιπροσώπων Εργατών, Στρατιωτών και Αγροτών. **[3],[4].**

Στον εμφύλιο πόλεμο ξεχωρίζουν τρία στάδια με χρονολογική σειρά:

• **Οκτώβριος 1917 - Νοέμβριος 1918** - ο σχηματισμός των ενόπλων δυνάμεων των αντιπάλων και η δημιουργία μεγάλων μετώπων. Το Λευκό κίνημα άρχισε να παλεύει ενεργά με το Μπολσεβίκικο καθεστώς, αλλά η παρέμβαση τρίτων δυνάμεων, πρωτίστως της Αντάντ και της Τετραμερής Συμμαχίας, δεν έδωσαν σε καμία πλευρά να αποκτήσει το πλεονέκτημα για το αποτέλεσμα του πολέμου.

• **Νοέμβριος 1918 - Μάρτιος 1920** – ένα στάδιο στο οποίο έρχεται η ριζοσπαστική θραύση στην πορεία του πολέμου. Οι πολεμικές ενέργειες των εισβολέων μειώθηκαν και τα στρατεύματά τους αποσύρθηκαν από το έδαφος της Σοβιετικής Ρωσίας. Στην αρχή του σταδίου, η επιτυχία ήταν με την πλευρά του Λευκού κινήματος, αλλά στη συνέχεια ο ΕΑΚΣ αποκτούσε τον έλεγχο πάνω από το μεγαλύτερο μέρος της επικράτειας του κράτους.

• **Μάρτιος 1920 - Οκτώβριος 1922** – το τελικό στάδιο του εμφυλίου πολέμου, κατά το οποίο οι μάχες μεταφέρθηκαν στις συνοριακές περιοχές του κράτους και, στην πραγματικότητα, δεν αποτελούσαν απειλή για την μπολσεβίκικη κυβέρνηση.**[3][4].**

Μέχρι το τέλος του 1920, η δύναμη του ΕΑΚΣ αυξήθηκε φτάνοντας στα 5,5 εκατομμύρια ανθρώπους. Ο αριθμός αυτός υπερβαίνει κατά πολύ τον συνολικό αθροιστικό αριθμό των στρατιωτών όλων των λευκών ένοπλων δυνάμεων (του Ντενίκιν, του Κολτσάκ κ.α.) που μάχονταν κατά του Κόκκινου Στρατού. Ωστόσο ο Β.Ι. Λένιν, παίρνοντας υπόψη το γεγονός, ότι ο εξαντλημένος από τον παρατεταμένο πόλεμο πληθυσμός της νέας Σοβιετικής Δημοκρατίας αδυνατούσε πλέον να συντηρεί την εκτεταμένη στρατιωτική μηχανή, εξουσιοδότησε τον Δεκέμβριο του 1920, τη σταδιακή αποστράτευση του ΕΑΚΣ, μειώνοντας κατά περίπου 10 φορές τον αριθμό των στρατιωτών, ώστε το 1924 να αριθμεί μόνο 500 χιλιάδες. Ταυτόχρονα το 1922 η ηλικία επιστράτευσης αυξήθηκε από τα 18 στα 20 χρόνια και το 1925 – στα 21 χρόνια.**[4][5].**

Το 1939, λόγω της όξυνσης της παγκόσμιας κατάστασης, η ηλικία επιστράτευσης μειώθηκε από 21 σε 19 χρόνια και η δύναμη του ΕΑΚΣ άρχισε να αναπτύσσεται ταχύτατα και μέχρι τον Ιούνιο του 1941 έφτασε τα 5,4 εκατομμύρια άτομα.

Στις μετέπειτα εξελίξεις και κυρίως κατά τη διάρκεια του Β' παγκοσμίου πολέμου ο Κόκκινος Στρατός ανταποκρίθηκε πλήρως στην αποστολή του. Συνέτριψε τις φασιστικές ορδές και απάλλαξε την ανθρωπότητα από την απειλή του ολικού εκφασισμού της. Κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου, όπως ονόμαζαν οι Σοβιετικοί τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, 29.574.900 άτομα στρατολογήθηκαν στον Κόκκινο Στρατό, εκτός από τα 4.826.907, τα οποία υπηρετούσαν κατά την έναρξη του πολέμου.

Στα πλαίσια της «σταυροφορίας ενάντια στον μπολσεβικισμό», που είχε κηρύξει ο Χίτλερ, συμμετείχαν, στις μάχες εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης, μια σειρά από ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες στην ουσία με τη συμμετοχή τους επιδίωκαν την ίδια στιγμή τα εθνικά της συμφέροντα. Στην κατηγορία αυτών των χωρών χωρίς να αναφέρουμε και τις επιδιώξεις τους, για εξοικονόμηση χώρου και χρόνου συγκαταλέγονταν : η Φιλανδία, η Ισπανία, η

Γαλλία, η Ιταλία, η Ρουμανία και η Ουγγαρία. **[2]**

Στην ομιλία του **[6]**, με αφορμή την 25η επέτειο από την ίδρυση του Κόκκινου Στρατού, στις 23 Φλεβάρη του 1943, ο Ι. Β. Στάλιν - Ανώτατος Διοικητής των ενόπλων δυνάμεων της ΕΣΣΔ, μεταξύ άλλων είχε τονίσει:

“Την περίοδο 1918-1921, σε έναν επίμονο αγώνα ενάντια στους ξένους εισβολείς, ο Κόκκινος Στρατός υπερασπίστηκε την τιμή, την ελευθερία και την ανεξαρτησία της σοβιετικής μας Πατρίδας, υπερασπίστηκε το δικαίωμα των λαών της χώρας μας να οικοδομήσουμε τη ζωή μας, όπως δίδαξε ο μεγάλος Λένιν.

Για δύο δεκαετίες, ο Κόκκινος Στρατός προστάτευε την ειρηνική εποικοδομητική εργασία του σοβιετικού λαού. Οι λαοί της χώρας μας ποτέ δεν ξεχνούσαν τις καταπατήσεις των ξένων εισβολέων στη γη μας και ακούραστα φρόντιζαν για την ενίσχυση της δύναμης του Κόκκινου Στρατού, τον εφοδιάζανε με πρώτης κατηγορίας στρατιωτικό εξοπλισμό και με αγάπη καλλιεργούσαν τα στελέχη των Σοβιετικών πολεμιστών.

Ο Κόκκινος Στρατός είναι στρατός υπερασπιστής της Ειρήνης και της Φιλίας των λαών όλων των χωρών. Δεν έχει δημιουργηθεί για την κατάκτηση των ξένων χωρών, αλλά για να προστατεύσει τα σύνορα της Σοβιετικής χώρας. Ο Κόκκινος Στρατός πάντα συμπεριφερόταν με σεβασμό προς τα δικαιώματα και την ανεξαρτησία όλων των λαών.

Την 25η επέτειο της ύπαρξής του, ο Κόκκινος Στρατός την συναντά σε μια κρίσιμη στιγμή του Πατριωτικού Πολέμου ενάντια στη ναζιστική Γερμανία και των υπηρετών της - Ιταλών, Ούγγρων, Ρουμάνων και Φιλλανδών.

Έχουν περάσει 20 μήνες από τότε που ο Κόκκινος Στρατός διεξάγει έναν απaráμιλλο, χωρίς προηγούμενο στην ιστορία, ηρωικό αγώνα ενάντια στην εισβολή των γερμανικών φασιστικών ορδών. **Λόγω της απουσίας ενός δεύτερου μετώπου στην Ευρώπη, ο Κόκκινος Στρατός κουβαλάει πάνω του όλο το βάρος του πολέμου. Ωστόσο, ο Κόκκινος Στρατός όχι μόνο άντεξε στην επίθεση των γερμανικών φασιστικών ορδών, αλλά έχει μετατραπεί, κατά τη διάρκεια του πολέμου, σε καταιγίδα τρόμου για τα φασιστικά στρατεύματα.**

Στις δύσκολες μάχες το καλοκαίρι και το φθινόπωρο του 1942, ο Κόκκινος Στρατός μπλόκαρε την πορεία του φασιστικού θηρίου. **Ο λαός μας θα διατηρήσει για πάντα στη**

μνήμη του την ηρωική υπεράσπιση της Σεβαστούπολης και της Οδησσού, τις επίμονες μάχες κοντά στη Μόσχα και στους πρόποδες του Καυκάσου, στην περιοχή του Ρζεφ και κοντά στο Λένινγκραντ, τη μεγαλύτερη στην ιστορία των πολέμων μάχη στα τείχη του Στάλινγκραντ. Σε αυτές τις μεγάλες μάχες οι δικοί μας γενναίοι στρατιώτες, διοικητές και πολιτικοί επίτροποι σκεπάσανε με ανεξίτηλη δόξα τα λάβαρα μάχης του Κόκκινου Στρατού και θέσανε ένα γερό θεμέλιο για τη νίκη επί των γερμανικών φασιστικών στρατευμάτων.”

Ακολούθησαν και άλλες σκληρές και μεγάλες νικηφόρες μάχες του Κόκκινου Στρατού κατά των εισβολέων φασιστών με σημαντικότερες:

• **Η μάχη στο τόξο του Κούρσκ, 5 Ιουλίου του 1943 – 23 Αυγούστου του 1943,** στην οποία πήραν μέρος περίπου δύο εκατομμύρια στρατιωτικοί, έξι χιλιάδες άρματα μάχης – η μεγαλύτερη στην πολεμική ιστορία μάχη τεθωρακισμένων, τέσσερις χιλιάδες αεροπλάνα κ.α.) · αποτέλεσε την ολοκλήρωση της ριζικής αλλαγής στον Μεγάλο Πατριωτικό Πόλεμο. Η στρατηγική πρωτοβουλία τελικά περνά στα χέρια του Κόκκινου Στρατού. Προς τιμήν της απελευθέρωσης των πόλεων Οριόλ και Μπέλγκοροντ στη Μόσχα, πραγματοποιήθηκε ο πρώτος χαιρετισμός με κανονιοβολισμούς και πυροτεχνήματα. **[7]**

• **Το σπάσιμο του επί 900 μερόνυχτα αποκλεισμού,** από τις 8 Σεπτεμβρίου 1941 έως τις 27 Ιανουαρίου 1944, της πόλης του Λένινγκραντ από τους φασίστες εισβολείς **[8]**

• **Το καλοκαίρι του 1944, ο Κόκκινος Στρατός έφθασε στα κρατικά σύνορα της ΕΣΣΔ. Η κατάσταση στη Γερμανία επιδεινώθηκε σε μεγάλο βαθμό από τους Συμμάχους που άνοιξαν ένα δεύτερο μέτωπο στην Ευρώπη (Operation Overlord) στις 6 Ιουνίου του 1944.**

• **Η στρατηγική επιθετική επιχείρηση του Βελιγραδίου** (28 Σεπτεμβρίου – 20 Οκτωβρίου του 1944) είναι μια κοινή επιχείρηση του Κόκκινου Στρατού, του Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού της Γιουγκοσλαβίας (ΗΟΑΙΟ) και των βουλγαρικών στρατευμάτων για την απελευθέρωση των ανατολικών και νότιων τμημάτων της Γιουγκοσλαβίας και της πρωτεύουσας του Βελιγραδίου από τα ναζιστικά στρατεύματα. Στο μνημείο των απελευθερωτών του Βελιγραδίου, είναι τα μνήματα 961 στρατιωτών του Κόκκινου Στρατού και 2994 στρατιωτών του Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού της Γιουγκοσλαβίας. Ως αποτέλεσμα της επιχείρησης του Βελιγραδίου, η στρατιωτική ομάδα “Σερβία” νικήθηκε, το μέτωπο του ναζιστικού στρατιωτικού ομίλου “F” μεταφέρθηκε βόρεια σε περισσότερα από 200 χιλιόμετρα. Δημιουργήθηκαν ευνοϊκές συνθήκες για τη διεξαγωγή

της επιχείρησης Βουδαπέστη.**[10]**

• **Η μάχη της Βουδαπέστης**, από τις 29 Οκτωβρίου του 1944 έως τις 13 Φεβρουαρίου του 1945, ήταν μια από τις πιο αιματηρές και μεγαλύτερης διάρκειας μάχες του πολέμου - ήταν η μάχη του τέλους του χιτλερικού συνασπισμού, καθότι η Ουγγαρία ήταν ο τελευταίος της σύμμαχος. Οι αμετάκλητες απώλειες του Κόκκινου Στρατού κατά τη διάρκεια της επιχείρησης στη Βουδαπέστη ανήλθαν σε περισσότερους από 80 χιλιάδες νεκρούς και σε - περισσότερους από 240 χιλιάδες τραυματίες. Καταστράφηκαν 1766 άρματα μάχης και αυτοπροωθούμενα πυροβολικά συστήματα, ενώ οι απώλειες των ναζιστών ήταν 50.000 νεκροί και 138.000 αιχμάλωτοι.**[11]**.

• **Η μάχη του Βερολίνου** ήταν η κορυφαία μάχη με τη νικηφόρα λήξη της οποίας, από την πλευρά του Κόκκινου Στρατού σήμανε και το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η μάχη ξεκίνησε στις 25 Απριλίου και ολοκληρώθηκε στις 2 Μαΐου του 1945. Η μάχη διεξήχθη με υπεροχή των δυνάμεων του Κόκκινου Στρατού, ο οποίος διέθετε : 464 χιλιάδες άτομα, πάνω από 12.700 πυροβόλα όπλα και όλμους, 2.100 πυραβολκίνητες εγκαταστάσεις (κατιούσες), περίπου 1.500 άρματα μάχης και αυτοπροωθούμενα πυροβολικά συστήματα, ενώ οι χιτλερικοί διέθεταν περίπου 100.000 με 120.000 άτομα, 3.000 πυροβόλα όπλα και όλμους, 50-60 άρματα μάχης. Οι απώλειες της μάχης ήταν : περίπου 100 χιλιάδες άτομα. (εκ των οποίων τουλάχιστον 23.000 σκοτώθηκαν) από την πλευρά του Κόκκινου Στρατού και περίπου 80 χιλιάδες άτομα. (εκ των οποίων τουλάχιστον 19.000 σκοτώθηκαν), από την πλευρά των ναζί.

Και η νίκη του Κόκκινου Στρατού ήρθε, όχι από μόνη της, αλλά με μεγάλες θυσίες και αφάνταστο ηρωισμό όλων των λαών της ΕΣΣΔ, των ανταρτών και ανταρτισσών στα μετόπισθεν των φασιστών εισβολέων και κυρίως των στρατιωτών, διοικητών και πολιτικών επιτρόπων όλων των ειδών στρατευμάτων - ξηράς, ναυτικού, αεροπορίας, του ένδοξου Κόκκινου Στρατού.

Τη νύχτα της 8ης-9ης Μαΐου του 1945, οι εκπρόσωποι των συμμάχων υπογράφουν την Πράξη της άνευ όρων παράδοσης της Γερμανίας.

Με το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Κόκκινος στρατός ήταν ο ισχυρότερος στρατός στην ιστορία. Είχε μεγάλο αριθμό αρμάτων μάχης και πυροβολικού από ότι όλες οι άλλες χώρες μαζί, μεγάλο αριθμό στρατιωτών και μεγάλο αριθμό άξιων στρατηλάτων.**[14]**.

Οι απώλειες

Υπάρχουν διάφορες εκτιμήσεις για τις απώλειες της Σοβιετικής Ένωσης και της Γερμανίας κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου του 1941-1945. Οι διαφορές σχετίζονται τόσο με τις μεθόδους απόκτησης των αρχικών ποσοτικών δεδομένων για τις διάφορες ομάδες απώλειας, όσο και με τις μεθόδους υπολογισμού.

Οι ανθρώπινες απώλειες της ΕΣΣΔ ήταν: 12 εκατομμύρια των στρατιωτών (που σκοτώθηκαν, πέθαναν από τραύματα, σε αιχμαλωσία, από ασθένειες, ατύχημα, εκτελεσμένων με δικαστική απόφαση) και 4,4 εκατομμύρια αιχμάλωτοι και αγνοούμενοι. Οι γενικές δημογραφικές απώλειες (συμπεριλαμβανομένου των θανάτων άμαχου πληθυσμού) - ήταν 26,6 εκατομμύρια άτομα.

Σύμφωνα με μερικά από τα στοιχεία του Μ. Β. Филимошин οι απώλειες της ΕΣΣΔ κατά εθνικότητα επί συνόλου 8.668.400 σκοτωμένων στρατιωτών ήταν : τα 5.755.000 ή το 66,4% ήταν Ρώσοι, το 1.377.400 ή το 15,89% ήταν Ουκρανοί, οι 252.900 ή το 2,917% ήταν Λευκορώσοι, οι 187.700 ή το 2,165 % ήταν Τάταροι, οι 142.500 ή το 1,644% ήταν Εβραίοι, οι 125.500 ή το 1,448% ήταν Καζάχοι, οι 117.900 ή το 1,36% ήταν Ουζμπέκοι, οι 83.700 ή το 0,966% ήταν Αρμένιοι, οι 79.500 ή το 0,917% ήταν Γεωργιανοί, οι 63.300 ή το 0,73 % ήταν Μορδόβιοι, οι 63.300 ή το 0,73% ήταν Τσιουβάσιοι, οι 58.400 ή το 0,621% ήταν Αζέροι, 53.900 ή το 0,621% ήταν Μολδαβάνοι, οι 37.900 ή το 0,437% ήταν Ιακούτιοι... Ακολουθούν στοιχεία και για άλλες 26 εθνότητες μεταξύ των οποίων και για 2.400 ή 0.028% Έλλήνων σκοτωμένων στρατιωτών του Κόκκινου Στρατού. **[16]**.

Οι γερμανικές απώλειες στο ανατολικό μέτωπο υπολογίζονται σε 3.604.800 ανθρώπους που σκοτώθηκαν · Συν 900.000 εθνικούς Γερμανούς και Αυστριακούς · Περίπου 1.800.000 άνθρωποι ήταν αγνοούμενοι · 3.576.000 ήταν οι αιχμάλωτοι. Οι απώλειες των συμμάχων των Γερμανών στο Ανατολικό Μέτωπο υπολογίζονται σε 668.163 άτομα που σκοτώθηκαν ή αγνοείται η τύχη τους και σε 799.982 αιχμάλωτοι. Από το σύνολο των αιχμαλώτων η ΕΣΣΔ απελευθέρωσε, μετά τον πόλεμο, τα 3.572.600 άτομα. **[15]**.

Αξίζει να επισημάνουμε, μερικές από τις χώρες με τις μεγαλύτερες απώλειες σε στρατιωτικούς και συνολικές σε ανθρώπινο δυναμικό, σε παρένθεση, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου : ΕΣΣΔ από 8.868.400 έως 10.922.000 (27.000.000) · Γερμανία από 4.440.000 έως 5.318.000 (από 6.900.000 έως 7.400.000) · Κίνα 3.800.000 (15.500.000) · Ιαπωνία από 1.740.955 έως 1.858.811 (2.500.000) · Ρουμανία 676.000 (1.200.000) · Πολωνία 587.000 (6.200.000) · Μεγάλη Βρετανία 286.200 (380.000) · ΗΠΑ 405.399 από τους οποίους τους 296.929 στον πόλεμο με την Ιαπωνία (417.000) · Ιταλία 374.000 (479.00) · Ουγγαρία 300.000 (570. 000) · Αυστρία 280.000 (420.000) · Γιουγκοσλαβία 420.000 (1.027.000) ·

Γαλλία 253.000 (665.000) · Αιθιοπία 253.000 (860.000) · Φιλανδία 82.000 (83. 000) · Ελλάδα 60.000 (435.000) · Φιλιππίνες 40.000 (1.000.000) · Καναδάς 39.300 (39.000), · Κάτω Χώρες 38.000 (220.000), · Ινδίες 36.300 (3.036.000) · Αυστραλία 23.395 (24.000) · Βέλγιο 12.500 (86.000) .... **[18]**. Ακολουθεί η κατάσταση με άλλες 31 χώρες τις οποίες δεν τις αναφέρουμε για λόγους συντομίας, αλλά όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να μπει στην πηγή : Ποтери во Βτοροϋ мироβοϋ воϋне - Материал из Википедии — свободной энциклопедии.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ολοφάνερα ο ρόλος και οι θυσίες των στρατών και λαών για την εξασφάλιση της νίκης κατά των δυνάμεων του άξονα στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Στη μεταπολεμική περίοδο του “ψυχρού πολέμου” ο Σοβιετικός Στρατός (μετονομασία του Εργάτο Αγροτικού Κόκκινου Στρατού μετά το 1946) στάθηκε υποστηρικτής των απελευθερωτικών κινημάτων όλων των λαών σε παγκόσμια κλίμακα.

Η απουσία του, δίχως άλλο είναι η μέγιστη επιβεβαίωση της αξίας του - της αξίας του σοσιαλιστικού συστήματος και των ενόπλων του δυνάμεων.

Η ηγεσία της σημερινής καπιταλιστικής Ρωσίας, στην προσπάθειά της να διατηρήσει την πολεμική της ισχύ, ως ιμπεριαλιστική πλέον δύναμη, και να “ενώσει” τους λαούς της Ρωσίας, παίζει στο πεδίο των μεγαλωρώσικων εθνικιστικών χορδών, σβήνοντας από τη μνήμη των πολιτών της όλα τα επιτεύγματα του σοσιαλιστικού συστήματος, ακόμη και τη με μεγάλες θυσίες νίκη του Κόκκινου Στρατού κατά του φασισμού - ναζισμού, την οποία την επισυνάπτει στα κατορθώματα του ρωσικού στρατού, λες και ο Κόκκινος Στρατός δεν είχε στις γραμμές του Ουκρανούς, Λευκορώσους, Καζάχους, Ουζμπέκους, Ταντζίκους, Αρμένους, Αζέρους, Γεωργιανούς, Κιργκίζους, Μολδαβούς, Τουρκμένους, Λιθουανούς, Λετονούς, Εστόνους και στρατιώτες άλλων εθνοτήτων της Ε.Σ.Σ.Δ. που ηρωικά πάλεψαν από κοινού με το Ρώσικο λαό κατά των όποιων εχθρών της σοσιαλιστικής τους πατρίδας - της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών.

ΖΗΤΩ ΤΑ 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΕΡΓΑΤΟ -ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.** ПОЛИТИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ, Под редакцией профессора Б. Н. ПОНОМАРЕВА Москва Государственное Издательство ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ 1956.
- 2.** История Красной армии – Материал из Википедии — свободной энциклопедии
- 3.** Гражданская война в России – Материал из Википедии — свободной энциклопедии
- 4.** История России XX – Февральская революция 20 – 12 – 2011.
- 5.** История России XX – Гражданская война в России кратко – 20-08-2013
- 6.** ПРИКАЗ ВЕРХОВНОГО ГЛАВНОКОМАНДУЮЩЕГО – 23 февраля 1943 года № 95 г. Москва.
- 7.** Курская битва – 5 июля 1943 – 23 августа 1943
- 8.** Блокада Ленинграда: история 900 дней осады]
- 9.** Освобождение Югославии. Бои за взятие Белграда в октябре 1944 г
- 10.** Освобождение Будапешта – С 29 октября 1944 г. по 13 февраля 1945 г.
- 11.** Будапештская операция – Материал из Википедии — свободной энциклопедии.
- 12.** Битва за Берлин – апрель 1945 – май 1945.
- 13.** Штурм Берлина – Материал из Википедии — свободной энциклопедии
- 14.** Великая Отечественная война – Материал из Википедии — свободной энциклопедии
- 15.** Потери в Великой Отечественной войне – Материал из Википедии — свободной энциклопедии
- 16.** М. В. Филимошин – Людские потери вооруженных сил СССР
- 17.** Людские потери противника, таблица № 201 Архивировано 9 января 2008 года. Россия и СССР в войнах XX века:

18. Потери во Второй мировой войне – Материал из Википедии – свободной энциклопедии